

Advies Commissie Grondverzet - addendum

Datum: 27 februari 2022

Onderwerp: **ADDENDUM (Technisch)** bij het van Advies Commissie Grondverzet aan de minister van Mobiliteit en Openbare Werken dd. 22/02/2022

Karl Vrancken (voorzitter)

1. Statuut van dit document

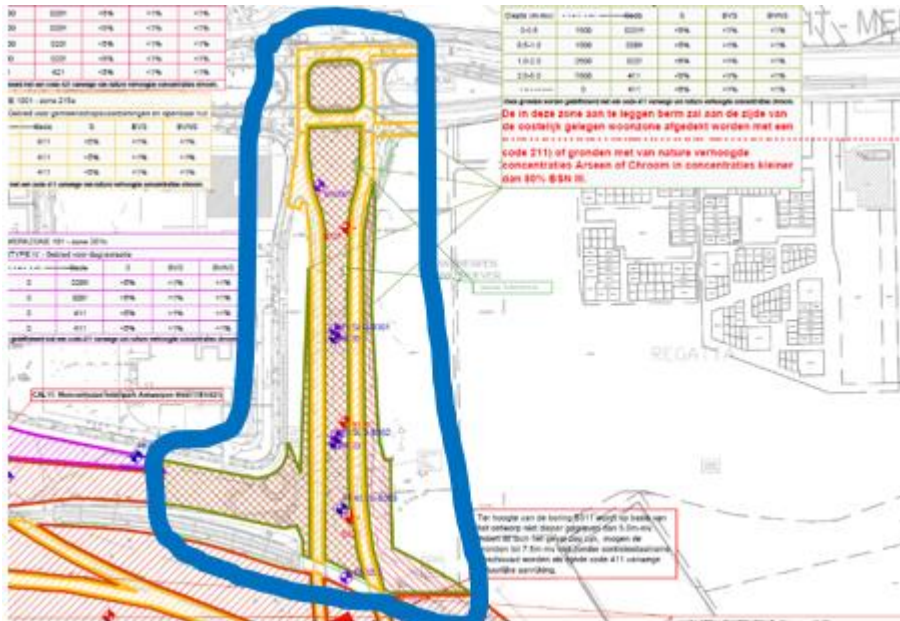
Het voorliggende document geeft een aantal technische verduidelijkingen bij het advies de commissie grondverzet van 22 februari 2022. De lezing van het advies leidde tot een aantal vragen naar verduidelijking of interpretatie.

Dit addendum werd geformuleerd in consensus tussen alle leden van de Commissie Grondverzet, met uitzondering van Karen Polfliet, die verontschuldigd was.

2. Technische verduidelijkingen

- *Zone Regatta*

Wat betreft Regatta, adviseerde de Commissie dat de toplaag moet uitgevoerd worden met zuivere grond. Het gaat het over de parkzone tot aan de spoorweg, zijnde de volledige gearceerde zone binnen de blauwe contour op onderstaande kaart. De gele zone heeft een kwaliteit < 3 µg/kg ds: hier mag sowieso enkel diezelfde kwaliteit worden gebruikt. De groene zone heeft kwaliteit !!!: hier moet afwerking gebeuren met een leeflaag (70 cm) met kwaliteit < 3 µg/kg.

- **Bermzone ten zuid-westen van de knoop R1-E34**

Onderstaande kaart toont de correcte planmatige aanduiding van de zones waarvan de expertencommissie van oordeel is dat er in de leeflaag (70 cm) 'propere' grond gebruikt moet worden, voor de 'bermzone ten zuid-westen van de knoop R1-E34, die aansluit bij de Polderstraat'. Onder 'propere grond' verstaat de commissie uitgegraven bodem die voldoet aan de voorwaarden voor vrij hergebruik ($< 3 \mu\text{g}/\text{kg}$). De commissie spreekt zich enkel uit over het gehalte PFAS in de grond.

- **Tijdelijke opslag**

De term 'tijdelijke opslag' heeft enkel betrekking op de aanwending van het bodemmateriaal $>47 \mu\text{g}/\text{kg}$ ds in een berm met boven- en onderfadedek, in afwachting van verdere verwerking. Het betreft niet de tijdelijke werfopslag, in afwachting van verdere verplaatsing, afdekken of inpakken.

De commissie gebruikte deze bewoording voor de bouwwerken (bermen) die aangelegd moeten worden om de verontreinigde grond op te slaan. De commissie geeft de voorkeur aan één centrale berm. Als dat niet kan, zal het één berm per KWZ zijn. Hierbij gaat de Commissie er van uit dat het om een tijdelijke oplossing gaat, voor de tijd dat er gezocht wordt naar een oplossing voor afvoer of reiniging. Zodra er technische oplossingen beschikbaar komen moet deze sterk vervuilde grond gereinigd worden (bvb. in een te bouwen reinigingsinstallatie op de 3M site). Die verdere saneringsaanpak is de verantwoordelijkheid van 3M en wordt uitgewerkt in het BBO (beschrijvend bodemonderzoek) en BSP (bodemsaneringsplan). Daarnaast werd een werkgroep saneringstechnieken opgericht in kader van het Stakeholderoverleg Zwijndrecht. Die groep zal innovatieve en bestaande saneringstechnieken inventariseren en evalueren.

De grond die wordt ontgraven en tijdelijk (max. 1 maand) op de werf opgeslagen in afwachting van een meer definitieve toepassing wordt beschouwd als werfopslag, en valt niet onder het begrip 'tijdelijke opslag', zoals gehanteerd in het rapport van de commissie van 22 februari 2022. Langdurige (> 1 maand) onbedekte werfopslag van verontreinigde grond moet vermeden worden. Reeds in haar eerste verslag beval de Commissie aan om de werfopslag in te zaaien met snelgroeiend onkruid en te continu te besproeien bij droog weer.

- ***Gemiddelde concentraties***

Het rapport van de commissie van 22 februari stelt “*Bij de evaluatie van de verontreiniging van een bepaalde (sub)zone, worden de meetwaarden geëvalueerd en uitgemiddeld volgens de normaal gehanteerde procedures bij grondverzet.*” Deze aanbeveling bleek tot op verschillende manieren geïnterpreteerd te kunnen worden.

De commissie stelt daarom hierbij dat de grens 47 µg/kg ds moet beoordeeld worden tegenover het rekenkundig gemiddelde van de (sub)zone. De commissie keek hiervoor naar de subzones en waarden zoals weergegeven in de tabellen van Lantis waarin de vuilvrachtvermindering wordt berekend. De daarin gehanteerde zones moeten bij evaluatie van dit criterium behouden blijven. Het rekenkundig gemiddelde is een goede weergave van de bodemkwaliteit van de beschouwde subzone, met oog op het humane risico.

- ***PFBSA***

De commissie hecht bijzonder belang aan PFBSA en heeft daarom expliciet in het advies opgenomen dat ook deze parameter mee bekeken moest worden. Daarnaast werd voor de bepaling van de som PFAS verwezen naar de CMA.

In de huidige (goedgekeurde) CMA versie 11/2020 (Per- en polyfluorverbindingen (PFAS) (vito.be)) worden 36 PFAS-verbindingen geanalyseerd, 28 kwantitatieve parameters en 8 indicatieve parameters, zoals in het rapport van de commissie vermeld. Hierin is PFBSA (nog) niet vervat. Dat is wel het geval voor de ontwerp (nog niet goedgekeurde) CMA versie 11/2021 (ontwerpversie, Per- en polyfluorverbindingen (PFAS) (vito.be)), die gehanteerd wordt voor staalnames en analyses die sinds december 2021 worden uitgevoerd. Deze CMA versie (11/2020) wordt rechtsgeldig vanaf juni 2022.

De Commissie adviseert derhalve om voor alle toekomstige stalen het gehalte PFBSA en andere indicatieve parameters volgens het CMA te bepalen, met oog op karakterisering van de verontreiniging. Voor evaluatie van de zoneringscriteria moeten ook de indicatieve parameters opgenomen worden in de evaluatie van de som PFAS..

Karl Vrancken, namens de Commissie Grondverzet

27 februari 2022